

Habilitační práce

Mgr. Václava Bakešová, Ph.D.

Zobrazení prostoru v díle Marie Noelové,
Suzanne Renaudové, Sylvie Germainové a
Christiane Singerové

Komparativní srovnávání různých literárních osobností je v literární historii poměrně běžné. Děje se tak napříč různými literaturami i v různých časových horizontech. V české literární historii, např. u Václava Černého, byla běžná komparace vlivů mezi francouzskou a českou literaturou. Na tuto tradici v jistém smyslu navázala i monografie Mgr. V. Bakešové *Ticho a naděje*, jež vyšla v roce 2011 /Brno, Masarykova univerzita - CDK/, analyzující a srovnávající křesťanské vlivy a motivace v literární tvorbě trojice francouzských autorek Marie Noelové /1883-1967/, Suzanne Renaudové / 1889-1964/ a Sylvie Germainové /1954/. Tato monografie byla jistým východiskem a jakýmsi předstupněm k její habilitační práci, v níž chce Mgr. Václava Bakešová, Ph.D. analyzovat prostor literárního díla jako jeden z konstitutivních tvůrčích prvků. / K trojici analyzovaných autorek je přiřazena ještě francouzská prozaička a esejistka Christiane Singerová, 1943-2007./

Prostoru, jednomu z podstatných fenoménů literární tvorby, věnuje pozornost řada naratologů, často díky oslnivému zjevu zakladatele francouzské kritiky imaginárna G. Bachelarda, k jehož fenomenologickým postupům má také V. Bakešová blízko.

V bachelardovských fenomenologických intencích hledí na autonomnost imaginárna zakotvené v určitém prostoru. Pod tímto zorným úhlem zkoumá u analyzovaných autorek prostor domu, cesty, města či přírody. V. Bakešová velmi podrobně rozebírá topos přírody v jejich proměnách a dokládá, jak významně to proměňuje obraznost autorek. Stejně tak důkladně vnímá topos cesty jako princip evokace či topos měst^a jako souboru nejružnějších konotací.

V. Bakešová často upozorňuje na souvislost mezi místem a intencí, vyrůstající z tohoto prostoru, a tak jsme svědky podrobné topoanalýzy míst. Velmi přínosná je ~~je~~ jedna ze závěrečných kapitol práce, kde jsme seznámeni s u nás méně známou geokritikou, jež se zaměřuje na vztah mezi literráním textem a prostředím, obklopujícím tvůrčí subjekt.

Osobitost Bakešové práce se vyjevuje zejména v její určité polemičnosti s bachelardovským pojmem "nezměrnost" a "šťastný prostor", kde u G. Bachelarda postrádá víceméně prostor pro hlubší prožitek transcendentního vztahu k realitě. Pro G. Bachelarda je "šťastný prostor" především prostorem snění či meditace, kdy může člověk vystoupit ze sebe sama, aniž by mířil k něčemu nadosobnímu či k modlitbě. V. Bakešová zde akcentuje spirituální rozměr meditace, zatímco Bachelard v tomto případě zůstává věren svému původnímu přírodovědnému zaměření. Analyzované a interpretované autorky~~ž~~ vytvářejí, podle Bakešové, svými díly prostor spiritualizované reality, která je ve své podstatě jednou ~~xxxx~~ jedinou chválou stvořeného jsoucná. Spojení reálného se sakrálním vytváří posléze nový šťastný prostor, který není prost~~rem~~

snění ani není pouhou iluzí, ale je novou realitou, pevně spjatou s konkrétním bytím tvůrčího ducha.

Práce Mgr. Václavy Bakešové, Ph.D. má, díky své erudovanosti i originalitě, všechny parametry vyzrálé habilitační práce a proto jí přirozeně doporučuji k obhajobě.

doc. PhDr. Jaroslav Meř, CSc.